

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Grozījumi Darba likumā

Izdarīt Darba likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2001, 15. nr.; 2003, 2. nr.; 2004, 5., 10. nr.; 2005, 12., 22. nr.; 2006, 21. nr.; 2009, 14. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 200. nr.; 2010, 47. nr.; 2011, 62., 103. nr.; 2012, 108. nr.; 2014, 225. nr.; 2016, 101. nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt visā likumā vārdus "bērns invalīds" (attiecīgā skaitlī un locījumā) ar vārdiem "bērns ar invaliditāti" (attiecīgā skaitlī un locījumā).

2. Aizstāt visā likumā vārdu "invalīds" (attiecīgā skaitlī un locījumā) ar vārdiem "persona ar invaliditāti" (attiecīgā skaitlī un locījumā).

3. Izteikt 18. pantu šādā redakcijā:

"18. pants. Darba koplīguma puses

(1) Darba koplīgumu uzņēmumā slēdz darba devējs un darbinieku arodbiedrība vai darbinieku pilnvaroti pārstāvji, ja darbinieki nav apvienojušies arodbiedrībā.

(2) Darba koplīgumu nozarē vai teritorijā (turpmāk arī - ģenerālvienošanās) slēdz darba devējs, darba devēju grupa, darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība ar arodbiedrību apvienību, kura apvieno vislielāko strādājošo skaitu valstī, vai arodbiedrību, kas ietilpst apvienībā, kura apvieno vislielāko strādājošo skaitu valstī, ja ģenerālvienošanās pusēm ir atbilstošs pilnvarojums vai ja tiesības slēgt ģenerālvienošanos paredzētas šo apvienību (savienību) statūtos. Darba devējs, darba devēju grupa, darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība, ja tai ir atbilstošs pilnvarojums vai tiesības pievienoties jau esošam darba koplīgumam nozarē vai teritorijā paredzētas organizācijas vai organizāciju apvienības statūtos, var pievienoties jau noslēgtajam darba koplīgumam nozarē vai teritorijā.

(3) Noslēgtā darba devēju organizācijas vai darba devēju organizāciju apvienības ģenerālvienošanās ir saistoša šīs organizācijas vai organizāciju apvienības biedriem. Šis noteikums attiecas arī uz darba devēju organizācijas vai darba devēju organizāciju apvienības biedriem, ja attiecīgā darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība ir pievienojusies jau noslēgtajam darba koplīgumam nozarē vai teritorijā. Darba devēju organizācijas vai darba devēju organizāciju apvienības biedra vēlāka izstāšanās no darba devēju organizācijas vai darba devēju organizāciju apvienības neietekmē koplīguma spēku attiecībā uz šo darba devēju vai darba devēju organizācijas biedru.

(4) Ja ģenerālvienošanos noslēgušie darba devēji, darba devēju grupa, darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība, tajā skaitā arī darba devēji, kas pievienojušies jau noslēgtajam darba koplīgumam nozarē vai teritorijā, kādā nozarē atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem nodarbina vairāk nekā 50 procentus darbinieku vai viņu preču apgrozījums vai pakalpojumu apjoms ir vairāk nekā 50 procenti no nozares preču apgrozījuma vai pakalpojumu apjoma, tad ģenerālvienošanās ir saistoša visiem attiecīgās nozares darba devējiem un attiecas uz visiem darbiniekiem, kurus nodarbina šie darba devēji. Attiecībā uz minētajiem darba devējiem un darbiniekiem ģenerālvienošanās stājas spēkā ne agrāk kā triju mēnešu laikā no dienas, kad tā publicēta oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un tajā nav noteikts cits - vēlāks spēkā stāšanās laiks. Ģenerālvienošanās oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicējama uz pušu kopīga pieteikuma pamata."

4. Papildināt 58. pantu ar septīto daļu šādā redakcijā:

"(7) Darba devējam ir tiesības uzteikt darba līgumu laikā, kad darbinieks ir atstādināts no darba."

5. Papildināt 19. nodaļu ar 75.³ pantu šādā redakcijā:

"75.³ pants. Stundas algas likmes aprēķināšana

Stundas algas likmi aprēķina, dalot darbiniekam noteikto mēneša darba algu ar darba stundu skaitu attiecīgajā kalendāra mēnesī. Ja darbiniekam noteikts summētais darba laiks, stundas algas likmi aprēķina, dalot darbiniekam noteikto mēneša darba algu ar attiecīgā kalendāra gada vidējo darba stundu skaitu mēnesī."

6. 84. pantā:

papildināt pirmās daļas 1. punktu ar vārdiem "ņemot vērā darbinieka rīcībā esošo darba devēja aizsargājamo informāciju";

papildināt pirmās daļas 3. punktu pēc vārda "pienākumu" ar vārdiem "pēc darba tiesisko attiecību izbeigšanās";

papildināt pantu ar piekto daļu šādā redakcijā:

"(5) Vienošanās par konkurences ierobežojumu var attiekties uz dažādiem konkurences ierobežojuma veidiem, tajā skaitā uz darbinieka patstāvīgu konkurējošu saimniecisku darbību, darbinieka nodarbināšanu pie cita darba devēja, klientu vai bijušā darba devēja darbinieku nepārvināšanu."

7. Izteikt 85. panta pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Darba devēja uzteikuma gadījumā darba devējs var vienpusēji atkāpties no vienošanās par konkurences ierobežojumu tikai pirms uzteikuma vai vienlaikus ar to, bet citos darba tiesisko attiecību izbeigšanas gadījumos - pirms darba līguma izbeigšanās."

8. Papildināt 91. pantu pēc vārdiem "darba devējiem" ar vārdiem "vai tikt citādi nodarbinātam".

9. 92. pantā:

papildināt pantu ar otro daļu šādā redakcijā:

"(2) Darba devējam strīda gadījumā ir pienākums pierādīt, ka ierobežojums veikt blakus darbu ir attaisnojams ar darba devēja pamatotām un aizsargājamām interesēm.";

uzskatīt līdzšinējo panta tekstu par pirmo daļu.

10. 96. pantā:

papildināt trešo daļu ar teikumu šādā redakcijā:

"Šādas tiesības darba devējam ir, arī uzteicot darba līgumu šā likuma 101. panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4. un 5. punktā noteiktajos gadījumos, kā arī 101. panta piektajā daļā noteiktajā gadījumā.";

papildināt astoto daļu ar teikumu šādā redakcijā:

"Šādas tiesības darba devējam ir, arī uzteicot darba līgumu šā likuma 101. panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4. un 5. punktā noteiktajos gadījumos, kā arī 101. panta piektajā daļā noteiktajā gadījumā."

11. 103. pantā:

aizstāt pirmās daļas 1. punktā vārdus un skaitļus "pirmās daļas 2. vai 4. punktā" ar vārdiem un skaitļiem "pirmās daļas 2., 4. vai 7. punktā";

izslēgt pirmās daļas 2. punktā skaitli "7".

12. Izslēgt 105. panta trešās daļas 1. punktu.

13. Izteikt 117. panta trešo daļu šādā redakcijā:

"(3) Šis nodaļas noteikumus piemēro tādai jūras kuģa īpašumtiesību pārejai, kas ir daļa no uzņēmuma vai tā patstāvīgas, identificējamās daļas (saimnieciskas vienības), bet ne atsevišķi viena vai vairāku jūras kuģu īpašumtiesību pārejai, ievērojot noteikumu, ka īpašumtiesību ieguvējs atrodas vai uzņēmums vai tā patstāvīgā, identificējamā daļa (saimnieciska vienība), kuras īpašumtiesības nodod, paliek Eiropas Savienības teritorijā."

14. Papildināt 136. pantu ar deviņo, desmito un vienpadsmito daļu šādā redakcijā:

"(9) Vienlaikus ar vienošanos par virsstundu darbu vai norīkošanu to veikt darbinieks un darba devējs var vienoties, ka darbiniekam piemaksu par virsstundu darbu aizstāj ar apmaksātu atpūtu citā laikā atbilstoši nostrādāto virsstundu skaitam, kā arī par šāda apmaksāta atpūtas laika piešķiršanas kārtību.

(10) Ja darbiniekam nepiešķir piemaksu par virsstundu darbu, bet to aizstāj ar apmaksātu atpūtu, tad šādu apmaksātu atpūtu piešķir mēneša laikā no virsstundu darba veikšanas dienas, bet, ja darbiniekam ir noteikts

summētais darba laiks, apmaksātu atpūtu piešķir nākamajā pārskata periodā, bet ne vēlāk kā triju mēnešu laikā. Darbiniekam un darba devējam vienojoties, apmaksāto atpūtu var pievienot ikgadējam apmaksātajam atvaļinājumam, atkāpjoties no šajā daļā noteiktās vispārīgās kārtības.

(11) Ja darbinieks un darba devējs ir vienojušies, ka par virsstundu darbu darbiniekam piešķir apmaksātu atpūtu, bet darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas līdz apmaksātas atpūtas izlietošanas dienai, darba devējam ir pienākums izmaksāt attiecīgo piemaksu par virsstundu darbu."

15. 145. pantā:

papildināt otrās daļas ceturto teikumu ar vārdiem "ja darba līgumā vai darba koplīgumā nav noteikts citādi";

papildināt trešo daļu ar teikumu šādā redakcijā:

"Ja pārtraukuma laikā darbiniekam ir noteikts aizliegums atstāt savu darba vietu un darbinieks šo laikposmu nevar izmantot pēc sava ieskata, šāds pārtraukums ieskaitāms darba laikā."

16. Papildināt 151. pantu ar ceturto un piekto daļu šādā redakcijā:

"(4) Ikgadējo apmaksāto papildatvaļinājumu par kārtējo gadu piešķir un to izmanto līdz nākamā gada ikgadējam apmaksātajam atvaļinājumam.

(5) Ikgadējā apmaksātā papildatvaļinājuma atlīdzināšana naudā nav pieļaujama, izņemot gadījumu, kad darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas un darbinieks ikgadējo apmaksāto papildatvaļinājumu nav izmantojis."

17. Papildināt informatīvo atsauci uz Eiropas Savienības direktīvām ar 28., 29. un 30. punktu šādā redakcijā:

"(28) Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 6. oktobra direktīvas 2015/1794, ar kuru attiecībā uz jūrmiekiem groza Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas 2008/94/EK, 2009/38/EK un 2002/14/EK un Padomes direktīvas 98/59/EK un 2001/23/EK;

29) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa direktīvas 2014/54/ES par pasākumiem, ar ko veicina darba ņēmējiem piešķirto tiesību īstenošanu darba ņēmēju pārvietošanās brīvības jomā;

30) Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 11. maija direktīvas 2016/801 par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo iecelšanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā."

Likums Saeimā pieņemts 2017. gada 27. jūlijā.

Valsts prezidenta vietā
Saeimas priekšsēdētāja *I. Mūrniece*

Rīgā 2017. gada 2. augustā